

PRIMEDBE GOTOVININIH TUŽILACA UZNEMIRILE HRVATE

Author: IWPR
ICTY

Tužioci tvrde da su hrvatski zvaničnici skovali plan za etničko čišćenje Hrvatske od Srba. Ovosedmični početak haškog suđenja trojici generala hrvatske vojske naveo je Hrvatsku da se zapita da li se sudi čitavom njenom političkom rukovodstvu iz ratnog perioda.

Tužioci tvrde da su trojica hrvatskih generala – zajedno sa pokojnim predsednikom Hrvatske, Franjom Tuđmanom, kao i ministrom odbrane, Gojkom Šuškom – sudelovala u zajedničkom zločinačkom poduhvatu.

Obrana, sa druge strane, ostaje pri stavu da su krajiškim Srbima njihovi vlastiti lideri rekli da napuste Hrvatsku, te da masovni egzodus nipošto nije bio posledica nepodobnog ponašanja hrvatske vojske tokom Operacije Oluja.

Ante Gotovina, Ivan Čermak i Mladen Markač terete se za organizovanje trajnog preseljenja Srba iz Hrvatske u periodu od jula do septembra 1995.

Kao najviši hrvatski zvaničnik koji je izveden pred Tribunal, Gotovina je bio komandant kampanje pod nazivom Operacija Oluja, kojom je oko 200,000 Srba navodno bilo prinuđeno da napusti regiju Krajine.

Operacija Oluja se u Hrvatskoj doživljava kao jedna od najvećih pobeda hrvatske vojske u ratu protiv pobunjenih Srba, pri čemu sam Gotovina – uprkos tome što je optužen za ratne zločine – još uvek uživa status heroja.

Hrvatska državna televizija (HRT) je direktno prenosila početak postupka, i premda je gledanost bila ispod deset procenata, posmatrači kažu da to nije tako malo, s obzirom na činjenicu da do pre nekoliko sedmica nije bilo gotovo nikakvog interesovanja za ovaj proces.

Tokom prvih dana suđenja, najuticajnija hrvatska dnevna publikacija – Jutarnji list – objavljivala je posebno izdanje koje se tiče ovog slučaja, i koje je svakodnevno ažurirano.

Sudeći prema reakcijama, Hrvati su nezadovoljni uvodnim primedbama tužilaštva, koje se svode na to da je unapred postojao plan hrvatskih vlasti da etnički očiste Hrvatsku od Srba.

Početak suđenja i argumentacija tužilaštva pažljivo su bili praćeni u Gotovininom rodnom gradu Pakoštanu.

„Ne verujem ni u jednu reč koju su izgovorili, ovo je samo jedna velika farsa“, izjavio je jedan stanovnik Pakoštana koji je želeo da ostane anonimn. Dodao je i kako je „siguran da će Gotovina biti oslobođen svih optužbi, jer protiv njega ne postoje čvrsti dokazi.

Komandant specijalnih policijskih snaga koje su tokom Operacije Oluja bile direktno potčinjene Markaču –

Željko Sačić – ne krije gorčinu zbog načina na koji je suđenje počelo.

„Izgleda da je ovo proces protiv čitavog tadašnjeg rukovodstva Hrvatske, što znači da se zajedno sa Gotovinom, Markačem i Čermakom sudi čitavoj zemlji“, kazao je on.

„Ako je reintegracija Hrvatske, koja je izvršena 1995., bila zločin, onda smo i svi mi sudelovali u zajedničkom zločinačkom poduhvatu – i treba nam suditi zajedno sa trojicom generala“, zaključuje Sakić.

Međutim, zagrebački advokat Anto Nobilo upozorava da koncept zajedničkog zločinačkog poduhvata ne treba tumačiti na taj način, te da se samo pojedincima – a ne čitavoj državi – sudi za Operaciju Oluja.

„Po međunarodnom pravu, mi smo legitimno mogli povratiti svoje teritorije koje su zauzeli pobunjeni Srbi, i to je bio cilj Operacije Oluja. Prilično je jasno da su u sklopu legitimne ratne operacije činjeni i zločini, te da je zadatak Tribunala da pokaže ko su stvarni počiniooci“ kaže Nobilo.

Kolumnista riječkog Novog lista, Branko Mijić, kaže da je razočaran načinom na koji je Gotovinin tim odbrane vodio svoj dokazni postupak tokom prve sedmice suđenja.

„Nažalost, njihov je nastup bio neubedljiv, i nisu dovoljno pažnje posvetili glavnom argumentu optužbe – da su Operacija Oluja i zločini koji su usledili bili deo brižljivo načinjenog plana, kao i da su sva trojica generala, zajedno sa predsednikom Tuđmanom, sudelovala u zajedničkom zločinačkom poduhvatu.“

Neki posmatrači očekuju da će se tokom suđenja pojaviti velike tenzije između timova odbrane, jer će svaki od njih verovatno pokušati da prebaci krivicu na saoptuženike. Novinar nedeljnika Feral Tribune, Ivica Đikić, tvrdi da je ta vrsta agresivne odbrane neizbežna.

„Smatram da će se najveći sukob desiti između Gotovininog i Čermakovog tima odbrane – oko toga ko je zaista kontrolisao jedinice na terenu tokom Operacije Oluje“, kazao je on.

„Takođe, ukoliko tužiocima uspeju da dokažu postojanje zajedničkog zločinačkog poduhvata – a odbrani će biti teško da to ospori – siguran sam da će sva trojica generala biti osuđena. Jedino je pitanje kolike će im kazne biti izrečene.“

Merdijana Sadović je voditeljica Programa za Haški tribunal IWPR-a. Ankica Barbir-Mladinović je novinarka iz Zagreba.

Source URL: <https://iwpr.net/sr/global-voices/primedbe-gotovininih-tu%C5%BEilaca-uznemirile-hrvate>